

Udvardi István: Zenei miniatűrök

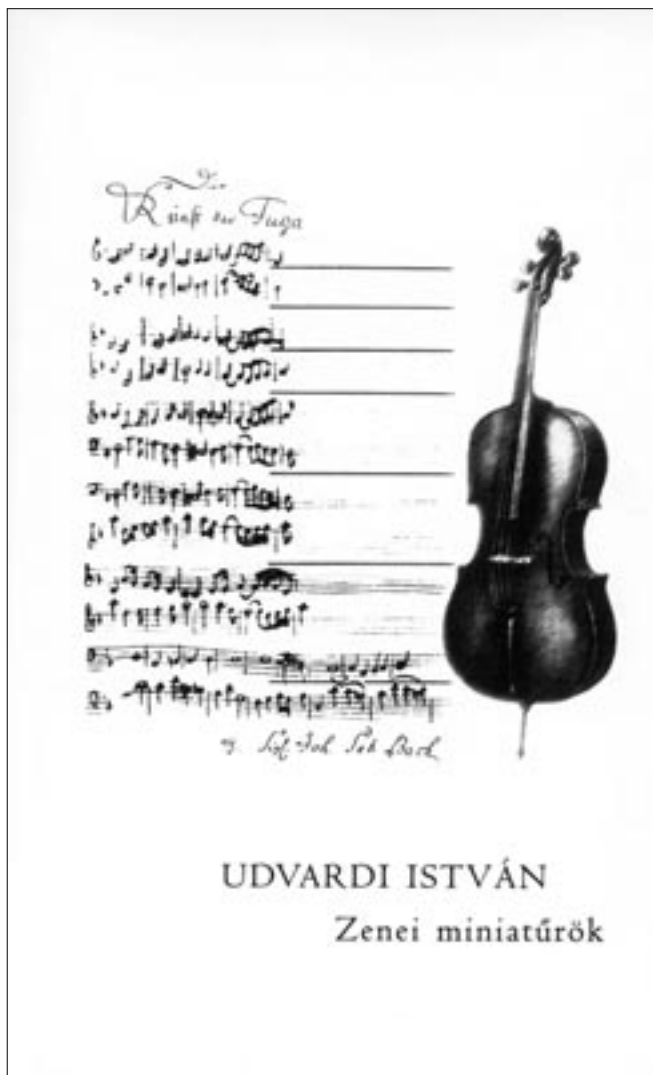
„Zenei miniatűrök” – ezt a címet kapta az a kötet, amely válogatást kínál egy „írástudó” zenekari muzsikus publicisztikai terméséből. A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának egykori csellistája, Udvardi István, annakidején különböző fórumokon adott hírt a muzsikusi élet megannyi mozzanatáról, eseményéről, örömről-bánatról.

A folyóiratok legtöbb száma rövid életűnek bizonyul: kölcsönadódik, eltűnik, stb. – röviden, a benne olvasottak felelevenítése (főképp hosszabb idő távlatából) gyakorlatilag lehetlenné válik. A rövid lélegzetű írások kötetbe tömörülése hasonló hatású, mint a mesebéli orgonavirágoké (a parányi virágok megunták, hogy hiába illatoznak, senki se méltatja figyelemre őket, gondoltak tehát egy nagyot és fűrtökké álltak össze – azóta is ilyenek ismerjük és kedveljük őket).

Az előszóból (amelynek „porlando” alcíme sejteti, hogy a zenei ismeretekkel és humorérzékkel rendelkezők számára különleges csemege ígérkezik) kiderül, hogy az eredetileg a Kortárs, az Új horizont, a Magyar Rádió Zenei Híradó című folyóiratokban és a Rádióújságban megjelent írások kiválasztása a szerző munkája. Ezeket tartja újraközlésre méltónak, mindmáig érdekesnek tartalomban és stílusban egyaránt. Feltehetően számolnia kellett megadott terjedelmi korlátokkal – talán ezzel menthető, hogy az érdemleges helykihasználás következtében nem jutott hely tartalomjegyzéknek.

A többé-kevésbé tudományos kiadványok szokásos mutatóitól könnyen eltekinthetünk, azonban a tartalomjegyzék mindenképp hiányzik. Az „étlap” szerepét töltené be, megmutatva a kínálatot, ugyanakkor felajánlaná a tetszőleges válogatás/válogatás szabadságát.

De csakhamar kiderül: a tartalomjegyzék hiánya mit se von le a könyv értéké-

ből. Aki kézbe veszi, nemigen tudja letenni, legfeljebb addig hagyja abba az olvasást, amíg elmereng valamely tanulságos beszámoló, karcolat felett, vagy épp a szerző tollának adózik elismeréssel. Mert valóban, a szó legigazabb értelmében olvasmányosak a miniatűrök – úgy olvassuk őket, ahogyan a jó elbeszélőt hallgatjuk, akinek ízesen előadott története bármiféle „érdek nélkül” felkeltik az érdeklődést. Tarthatjuk az írást (mint olyat) mesterségnek, művészetnek egyaránt – most elsősorban közösségi funkcióját érezzük.

Visszkapjuk a szavak erejébe vetett (és a valóság által olyan gyakran megkérdőjelezett) hitünket: megoszthatóak, átadhatóak az élmények, s miközben részesülünk belőlük, olyan tanulságokkal is gazdagodunk, amelyeket – így, már-már példáza-

tok által átélten – másképp nemigen szerezhethetnénk.

Udvardi István úgy vezet gondolatait fonálát, ahogy annakidején egyenes vonóval formálta a legkülönbözőbb rajzolatú dallamokat. Áthatja őket a személyiség és a személyesség varázsa, búvkörébe vonva az olvasót, akit lebilincsel a stílus sokfélesége: a tréfás-szellemes írások megannyi rejtett tanulsága, a leírások láttató ereje – vagy épp a töprengő, együttgondolkodásra késztető gondolatébresztés. Ám főképp az utóbbiak esetében – éppen azért, mert a felvetett problémák némelyike mindmáig nem veszítette el aktualitását – tanulságos lenne ismerni az írások keletkezési idejét. (A tartalomjegyzékben kevés helyen feltűnethető lett volna a megjelenés helye és ideje.)

A miniatűrök szerzője nyilvánvalóan kedvvel (részben kedvtelésből) írt – ezért közlendője várhatóan kedvező fogadtatásra talál. Külön öröm, ha valaki saját „ismerőseiről” olvashat – ilyenkor még inkább étellel telik meg a sok-sok visszaidézett pillanat, s a múlt (miképp a fényképalbumok lapozgatásakor) hirtelen jelen idejűvé válik.

Miközben élvezzük a kellemes olvasmányokat, nem tudjuk elhessegetni a gondolatot: vajon a mai zenekari tagok között van-e, aki napjaink krónikásaként az utókorra örökíti élményeit-tapasztalatait? Az emlékezet ad hosszantartó életet mindennek-mindenkinek – de vajon van-e fórum, ahol napjaink szubjektív „lenyomatait” halhatatlanságot biztosíthatna azoknak a hétköznapi pillanatképeknek, amelyeknek segítségével az utókor könnyebben tudná elképzelni múltjának azt a szeletét, amelyet mi, ma, jelennek tartunk?!

Fittler Katalin

(A könyv megvásárolható a LITEA könyvesboltban Budapest I., Hess András tér 4. szám alatt.)